

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Poljske ulice št. 10.

Najstarejše slovenske pesmarice.

Priobčil Evgenij.

(Dalje.)

V muzejskem arhivu ljubljanskem je izdaja od l. 1595. Trubar je umrl dne 28. jun. 1586. Zato je oskrbel to izdajo njegov sin Felicijan Trubar. Slik v tej izdaji ni, a tisek je ličnejši in papir trdnejši. Na 455 straneh so 103 pesmi z 69 napevi.¹⁾ Pomnožile so se s predstavami Marka Kumprehla in Ivana Znojla (Znojlsika). Med onimi, ki nimajo imena prelagalčevega, jih je nekaj od l. 1563. Tako so čez 32 let zopet prišle do veljave. Ker so v teh dveh izdajah zbrane vse količjak dobre pesmi protestantovskih pisateljev slovenskih, oglejmo si ji natančneje.

V obeh je slovenski predgovor Trubarjev, v katerem razlaga, zakaj se mora peti v cerkvi, kako naj bo cerkveno petje, in zakaj je izdal to pesmarico. Glasi se:

Pryzhovanie de tv petie v' cerkvi, kadar se sastopn v is ferza poje, Bogu dopade, inu je pridnu tem mladim Ludem.

Nafh Gospvd Bvg Ozha nebefki, kir hozhe de bi vfi Ludje isvelizhani bily, inu prišli htimu fposnanju te rifnize, 1. Tim. 2. a. Kadar je hotel Sodomiterje, Gomoriterje, inu druga Mefta poleg, sa volo nih velike grosovite pregrehe, s' Ognjem inu Shveplom konzhati, Inu potle te Egipterje grosovitu s' mnogiterimi Penami fhtrajfati inu potopiti, je htimu Abrahamu, Gen. 18. Inu htimu Mosefu, Exod. na 10. govuril, De taka njega dela, zajhne inu shtrajfinge, kir je na tih hudih nevernih inu sovrashnikih njega Cerkve iskasal, imata od nih tudi tim Otrokom praviti, de se bodo bali Boga, njega Sapuvidam pokorni, inu de njega beffedam, priteshom inu oblubam bodo verovali. Inu take nega zajhne inu Sapuvidi, nej le famuzh sapovedal vsem ludem veden v ferci inu pred febo, na Stejni, na Daurih sapiffane iméti, v' rokah noffiti, nyh Otrokom od nyh praviti, nje nuzh tēr dan vuzhiti, Deut.

¹⁾ Na platnicah onega izvoda v ljubljanskem muzeju je napis: „Diss Bett vnd gesāng Buechl Hat mir ein Ers: Landschafft dess Hertzogthumbs Crain Heut das is Martz 1598 Jahr verehrt Actum Laybach Vt Supra Mathess Graf 1598“. Tam je tudi dopis, ki pravi, da so našli to knjigo „in der Grafay zu Gylli“ dne 8. julija 1842. Podpisan je D. J. Thurn.

4. 6. inu 11. Temuzh tudi od nih pejti, kakór od tiga Moses Deut. na 31. píŕhe: De Gofpud Bug je vti Pufzhavi htimu Israelskimu Folku, mej drugimi beŕŕedami letaku tudi govuril: Sapishite vy leto Pejſſen, inu njo vuzhite te Israelske Otroke, inu njo poſtavite v' nih uſta, de njo v' pameti dërſhe, inu de leta Pejſſen bo' meni ena pryzha' mēj temi Israelskimi otruki. Natu je Moses eno dolgo Pejſſen ſluſhil, inu v' ta Deut. 32. Capitul poſtavit, vti poje inu pravi, kakovo veliko muzh, oblaſt inu dobruto, je Bug timu Israelskimu Folku s'tem iſpelainem is Egypta, Potle vti Pufzhavi inu vti Cananejſki deſheli iſkaſal, Inu on pěr tim tudi poje inu pravi, kakovo veliko nehvalo, latrio, hudobo inu Malikovajne, je Bug od nyh naſaj pryel inu pre-těrpil. Inu kadar ſo ludje bily zheſ erdezhe Morje priſhli, Egipterij potopleni, je Moses od tiga tudi eno Pejſſen ſturil, tu ſo ſa nym njega Seſtra, Maria, inu druge Shene s' Bobnom pejle. Exod. 15. Glih taku potle Debora inu Barak, kadar je Jael Syfara tiga velikiga mozhniga ſourashnika teh Judou, fama vbyla, ſta od tiga eno Pejſſen ſluſhila, Jud. 5. Ta ſtara Baba Anna, kadar je Bug njo bil s' enim Synom Samuelom Prerokom obeſſelil, je tudi Boga s' eno Pejſno ſahvalila. David je taciſ Pejſſen od mozhi, dobrute inu zajhnou, od zhudeſou, od pryteſhou, oblub Boshjih, doſti Pſalmou ſturil. Inu vtim 78. Pſalmi pravi, de on take Pejſni le ſa volo Otruk ſlaga, de od tih Boshjih rizhi, ſe bo od Diteta do Diteta, od ene Shlahte do druge pravilu in pejlu. Inu ty Preroki ſo tudi zheſtu od Boshjih Zajhnou, Inu ty try Hlapzhizhi v' gorezhi Pezhnici ali Apnenici, ſo s' petjem, kir neſo ſgoreli, Boga hvalili, Dan. 3. Taku Diviza Maria, kadar je Jeſufa noſſezha poſtala, Zaharias, kadar je njega Syn Johannes rojen bil, Simeon, kadar je Jeſufa v' naruzhaju noſſil, Luc. 1. 2. ſo s' pejſni Boga zhaſtili. Inu Jeſus ſam je Pſalme pejl, Matth. 26. 5. Paul. Ephes. 3. Col. 3. Inu S. Jacob 5. velita vſem vernim is ferza Pſalirati. Is tiga vſaki ſaſtopi, de tu duhouſku petje v' Cerkvi, s' katerim ſe Bug zhaſti, od njega mozhly, miloſti, pravice inu modruſti poje, inu ludje ſe prou verovati inu njemu ſluſhiti vuzhe, Bogu dopado. Inu je tim Ludem, ſuſeb mladim, potrebnou inu pridnu.

Ali pěr tim ſe ima tudi vejđiti inu ſamerkati, de Gofpud Bug na tim ſamim petju, na glaſni ſhtimi, mnogiteri vizhi ali s' doſtimi ſhtimami, pěr orglanju ali piſkanju, preſ ferza, andohti inu ſaſtopa, nema obeniga dopadenja. Sakaj Bug, pravi ſveti Cyprian vti iſlaga zheſ Ozha naſh, Nej en poſluſhavaz te ſtyme, temuzh tiga ferza. Inu Criſtus ſam pravi, Matth. 6. De te Molitve, kir je na Gaſſah k' videſſu inu na hvalo molio, inu ſe veliku, dolgu, goſtu glaſnu mermra, Bug nevſliſhi. Glih toku tu petje, glaſnu vpitje, preſ Vere, andohti, preſ ſaſtopa inu preſ pokure, niſhtěr nevelá pred Bugom, kakór od tiga vpytja inu neverniga molenja, ty Pſalmi inu Preroki Eſa. 1. vdolih meſtiſh govore. Inu ta Slepez Joh. 9. prou pravi, de Bug Grefſnikou, ſaſtopi, kir ſo preſ pokure inu Vere, nevſliſhi: Obtú hozhmo li prou pejti ali moliti, de bomo vſliſhani, Inu de ſ tejm Boga zhaſtimo, hvalimo inu njemu ſluſhimo, taku imamo s' Vero, v' pokuri inu ſaſtopnoſtjo pejti inu molyti, nikar le na ſhtymo gledati, inu mermrati: temuzh kaj te beſſede v ſebi dërſhe, kam kaſhejo, od zheſ govore, ſa kaj proſſimo ali hvalimo Boga. Sakaj vtem petju ali pridigah ſe pravi ali od Boshje miloſti, dobrute, ali

rifnice, vřigamogozhořti, ali od Boshjih oblub, řtem to nafso Vero těrđimo, de kar Bog govory inu oblubuje, nom bu tuřtu gvřřhnu inu rifnřzhnu per pravim odlozhenim zhařřu dal inu iskasal. Ali kađar my pojemo ali predigujemo od Boshje pravice, od ofřtřih řhtrařřing inu peen, s' katerimi je te Greřhnike řhtrařřřal, řtēm se opominamo, de vpokuri, v' Boshem řtrahu, v' Boshji pokorřzhini, veden prebivamo, De nebomo tim hudim, od katerih my pojemo, gřlih, de na řhivoti inu na Duřhi, na tim Svejtu inu vekoma v' Pekli, nebomo řhnimi red řhtrařřřani, řatu je Petje, ty řřalmi, molenje inu predigovanje od Buga pořtaulenu.

řa tiga volo řim jeřt s' drugimi tudi lete Duhouřke řejřni, řkusi Boshjo milořt, pomuřh inu řar ř. Duha vkupe řpravil, De ty mladi, preprořti ře tem lařhej mogo tiga Catehřřma navuřhiti inu zařtopiti, inu de vejdo, řa zhes volo je řřřřus řhlovik řatal, vmeřl, od řmeřti vřtal, v' Nebeřřa řhal, řvojga ř. Duha k' nam pořřal: inu eni řřalme, nas viřhajo, inu vuřhe, raven tiga Ozha nařřa, koku inu řakaj imamo Boga prořřiti.

Inu k' letimu řelu je mene pęřgnalu ta velik nuř inu prid, kir řhlovik bodi ři mlad, řtar ali preprořt, is tiga Catehřřma dobi inu pořřede, kateri je buřřhi inu pridniřhi vřakimu řhloveku, kakęr vře řlatu, řrebru, řhlařtnu řamenje ali blagu, zhařt inu veřřeje tiga řvitā, kakęr řavid zheřtu govory, řufeb vřim 119. řřalmu, De te řeřřede inu Pořřave Boshje, řo njemu lubęřhi, kakęr vse blagu, řlatu inu řrebru vsiga řvita. Inu poteřmal vřim Catehřřmi řo vře řřřřorie, řjanje inu opravila vřiga Boshřiga řtanu vři ř. Trořici, is ř. řřřma, řratku pořtaulene inu řapiřřane, De Bug Ozha je řvoim řynum inu řvetim řuham vře riřhi is lubesni, nam h' řobřimu řtvaril, je nařř Ozha nas lubi: řatu je on řvojga řynu na ta řvejř pořřal, de je on nas řhnega řartro od Pekla řeřřil, řvojga ř. Duha řal, de nas řkusi řređige inu řvete řacramente řto Vero v' řřřřřu řořvezhuje, vřo řerkou inu řmajno Boshjo pořřaula, Grehe odpuřřza, inu nas řagviřřuje vnařřim řercej inu viřty, de bomo vřřajali od řmeřti inu pořředli ta vezřni řeben. Pęř tim vřim Catehřřmi ře vuřhimo, řakaj imamo Boga prořřiti, de nam h' řobřimu pride, inu bomo vřřřřřani. řaven tiga ře vuřhimo v' řeřřetih řapuvidah, kaj Bug řpel nařř od nas řozhe řmeřti, kaj njemu řopade ali nikař de vejmo s' řhim, koku imamo njemu řuřhiti inu pred Grehi varovati. řtřetřimu de vejmo, od koga inu řakaj je tu řređigařřtvu gori pořtaulenu, kaj řkusi tuřřtu od Buga řobimo. řpuřřednimu, řakaj ře ķeřřzhujemo inu obhajamo, kaj nam tuřřtu řobřiga pęřneřře. In řumma vřim Catehřřmi, vřih řratkih řeřředah inu nauķih je řapopadenu vře tu, kar řhlovik ima vejřiti, inu potrebuje h' řimu vezřnimu řebnu. řatu vřř pravř sveřřti řařřřři, řvoje řuřhice, veden vřako ředelo s' mnogiterimi řratķimi inu řolgimi řlagami ga vuřhe, te mlade ozřitu vprařřhajo, prořřio, opominajo inu pęřganuřo, de ře tiga řexta inu řratko řlago řvuna navuřhe, prau řařřořijo, po řym veruřo, řuřřio Bogu, de v' řebu pridejo. řeta prid inu tu neisřezřenu vezřnu blagu nebeřřku, kir ře v řim Catehřřmi nařřde, ře tudi mene pęřgnalu, de řim ta Catehřřmus řřřřemi řlagami pred ř0. řejřmi puřřil řrukati: řa pęřvi v' pęřřnih: ta drugi řto řratko ř. řreńciovo: ta řřetři, řto obilno řuterřko. řeta řim v' ene řiln mařřhine řuřřice řre řojga řmena pořřavil, řetih řuřřviz je tyřřřřhi, řdu

je ima ali prodaje, jeft gviſhnu nevejm. Vy Shulmaſttri pujte s' zhaſſom vti viſhi, kakor je notiranu. Htimu daj Criſtus Svojga S. Duha, Amen.

Vafh Truber.

Izdaja od l. 1599., ki se nahaja v Kopenhagenu, ima na čelu obširen nemški predgovor. Prvi del njegov je samo okrajan slovenski predgovor, ki smo ga ravnokar priobčili. Zanimivejši je za nas drugi del, ker spoznamo iz njega nekoliko, kako se je glasba gojila v Ljubljani v drugi polovici 16. veka od protestantov. Pelo se je namreč v protestantovski cerkvi peteroglasno s spremljanjem orgel in glasbil. Imenitnejši meščani so svoje otroke dajali poučevati v glasbi, zato so poklicali k sebi umetnikov, med katerimi je bil prvi Lenard Budina, Trubarjev kum. Ta del se glasi:¹⁾

Vnd wir erfahren, wenn man in der Kirchen ohn oder mit Instrumenten fleissig singet dass wir dadurch vil lustiger vnd andächtiger werden zum Gebet, Gottes Wort zu hören, zu predigen vnd das H. Sacrament zu empfangen. Vnd als oft man zu Laybach: Nun bitten wir den Hey. Geyst oder Ozha, Syn Duh Nebeski Kral etc. mit fünff Stimmen beim Regal, Posaunen, Zinken vnd Schalmeien in der Kirchen hat gesungen, hab ich dazumal allwegen ein sonderlich frewd, andacht, lieb, lust und ernst zum Predigen und Gebet in mir empfunden. Darumb thun die Reformirten Euangelischen Kirchen recht, dass sie in jhren Kirchen die H. Schrifft vnd Psalmen nach der Lehr vnd Befehl dess heyligen Pauli in gemeiner verstendiger Sprache lesen vnd singen.

(Konec prih.)

Naš gradualnik.

„Škoda da je Glasbenik prenehal z graduali in da je začel prinašati „komunije“; saj vendar gradualov tako zelo potrebujemo; za nekatere slovesnosti, kakor so nove maše in cerkveni shodi, kar ni mogoče dobiti pravega graduala“. Tako mi je tožil vlani pod jesen organist, kojega prištevam najboljšim v celem dekanatu. Organist ta je iz one dobe, ko še ni bilo orglarske šole v Ljubljani, sploh tudi ni obiskoval nobene šole. Vso svojo izobrazbo prisvojil si je edino iz C. Glasbenika, a on gori in živi za pravo cerkveno glasbo, akoravno stoji že v onih letih, v katerih se človek jako nerad za kako težavno podjetje navdušuje. Ker je morebiti še kaj taci organistov, ki ne vedo, kaj naj prav za prav prično s temi „komuniji“, naj sledi tukaj kratko pojasnilo, kakoršno sem dal tudi temu vnetemu organistu, za kar mi je bil pristrčno veselo hvaležen.

Mašne bukve se razdelé v tri glavne oddelke, ki se imenujejo: I. Proprium de tempore, II. Proprium sanctorum, III. Commune sanctorum. Graduale I. oddelka je že prinesel Glasbenik. Ko je to dokončal, pa ni začel prinašati graduala II., temveč one iz III. oddelka, ki se imenuje Commune sanctorum. Ime Commune naj toraj nikogar ne moti. Skladbe, katere Glasbenik prinaša počenski s prilogo 9. leta 1893. niso k o m u n i j e (obhajilni spevi), ampak so pravi pravcati graduali za III. oddelek mašnih bukev. Da se je dični

¹⁾ Drugo glej: Schumi, Archiv, II. 131. Buda je bil gotovo Slovenec. To ime je jako pogosto na Goriškem, nahaja se pa tudi med Belimikranjci.

naš skladatelj Foerster lotil prej III. nego II. oddelka, je s tem pokazal svoje genijalno iznajdljivost. Ogromno je delo, katero nudi skladatelju II. oddelek, leta in leta bi morali čakati, predno bi Glasbenik dovršil vse graduale, ki se nahajajo v II. oddelku; da se pa temu čakanju izognemo, izumil je g. skladatelj Foerster res jako pripraven način okrajšanja.

Mnogo je praznikov svetnikov v II. delu, manjše vrste sicer, ki pa vendar po svoji veljavi izpodrinejo navadne nedelje, in mašni formular se natanko ujema po dotičnem Commune sanctorum; za vse te imamo graduale že v rokah. Teh praznikov je silno veliko; je pa tudi nekoliko taci in v II. delu, kojih maše se le deloma strinjajo z formularom v III. delu; tudi te vse je prevzel g. skladatelj v svoj III. del. Ko sem dobil v roke prilogo 9. iz leta 1893. čudil sem se ne malo kako da je skladatelj kar pri prvi skladbi mesto enega kar pet verzikulov pripisal. Aha si mislim, sama potrata papirja; nalašč tako dela, samo da bi mi dobili manj not v roke. Tako sem natolceval g. Foersterja. Ko pa sem videl, da so tudi poznejši graduali prinašali po več ali manj verzikulov, začel sem reč globlje premotrivati in — *ἐντοῦ* sem veselja zavpil. Našel sem, česar sem iskal. Zagotovim Vas, da sem bil te najdbe bolj vesel, kakor kadar da se mi je posrečilo z velikim naporom razvozljati prav zamotano algebraično operacijo. Množica verzikulov ni potrata, pač pa neizmerna prihranitev prostora! Do sedaj, ko pišem te vrstice izšlo je 18 gradualov de Communi sanctorum; s temi graduali pa nam ni postreženo le za veliko število onih maš, ki se natanko skladajo z formularjem v Commune sanctorum, ampak tudi za več nego za 30 maš iz II. oddelka mašnih bukev. Gg. organisti naj tako ravnaajo: Najprvo naj si poiščejo Graduale v II. delu Missala ali Compendija Gradualis; ta je ali dosloven z onim v III. delu, ali se pa loči od njega po drugačnem verzikulu. Kadar je gradual popolno dosloven, se poje ves kakor stoji v našem gradualniku s prvim verzikulom, kadar se pa predpisani gradual loči od onega v III. delu, se pa vzame le začetek in pa tisti verzikul, kateri je predpisan, in se v našem gradualniku nahaja pod št.: 2, 3, 4 i. t. d. Naslednji seznam naj bode gg. organistom kažipot, kako da jim je postopati pri teh gradualih; prva številka kaže zaporedno število gradualov (začetkov), druga pa zaporedno število verzikulov.

1 : 2 in festo s. Apollinaris Ep. M. — 1 : 3 in festo s. Callisti Pap. M. — 1 : 4 in festo s. Nicolai Ep. — 1 : 5 in festo s. Josaphat Ep. M. — 3 : 2 in festo s. Matthaei Ap. — 5 : 2 + 4 in festo s. Athanasii Ep. D. — 5 : 4 in festo s. Francisci de Hieronymo C. — 6 : 5 in festo s. Philippi et Jacobi App. — 7 : 2 in festo s. Fabiani et Sebastiani Mm. — 8 : 2 in festo s. Cantii Mm. — 10 : 2 in festo s. Joannis Chrysostomi E. D. — 10 : 3 in festo s. Ignatii E. M. — 10 : 3 in festo s. Martini E. — 12 : 2 in festo s. Camilli Lellis C. — 12 : 3 in festo s. Bonaventurae E. D. — 12 : 4 in festo s. Josephi Calasancii C. — 12 : 5 in festo s. Basilii E. D. — 12 : 6 in festo s. Francisci Seraphici. — 13 : 2 in festo s. Antonii Pad. + Decoll. s. Ioannis. — 14 : in festo s. Baptiste + Pauli I. Eremitae. — 15 : 6 in festo s. Josephi Cupertino. — 16 : 3 in festo Luciae, Mariae Magd., Annae. — 17 : 2 in festo s. Agathae.

Št. 5 : 2, 3, 4, 5, 6, 7 in št. 6 : 2, 3, 4, 5 obsega 2 Alleluia in 2 verzikula za vse godove svetnikov, od mučencev do svetih žen, ki se obhajajo velikonočnem času t. j. od II. do inclusive VI. nedelje po Veliki noči.

Iz tega kratkega pregleda vidimo, da je metoda, katere se je slavni g. skladatelj poprijel, res izborna. Silno mnogo gradiva nam gradualnik že sedaj podaja, ker za vse navadne godove je kolikor toliko preskrbljeno. Velike skrbi delajo vestnemu organistu nove maše in cerkveni shodi. Za naprej te skrbi odpadejo; že sedaj imamo za mnogo praznikov graduate v rokah. Če jih pa tudi še nimamo za vse, jih pa lahko de Communi vzamemo, vsaj v sili tudi na ta način cerkvenim zapovedim zadostimo. Največ novih maš bode letos od X. do XIII. pobinkošne nedelje. X. praznojemo sv. Marijo Magdaleno, evo ga graduala št. 16 : 3; za XI. nedeljo je *de ea*, potrebni gradual se dobi v lanski zbirki št. 46; XII. nedeljo se obhaja spomin B. M. V. ad Nives, upajmo, da do tačas že izide dotični gradual, XIII. nedeljo je spomin sv. Klare, tudi za ta dan imamo že gradual, in to je št. 18. *Specie tua*.

Bog daj, da bi gospod skladatelj še letos dokončal III. oddelek mašnih bukev, in pričel kmalu z II. delom, kajti željno pričakujejo organisti po deželi graduate za praznike Marijine in drugih svetnikov. Slavnemu skladatelju krepko zdravje in vedno bujno fantazijo, da nam iz globokega, neusahljivega vira divne glasbe podari najlepših harmonij; potem se bode naš gradualnik z največjim ponosom moral imenovati *libellus plane aureus*!

Leopold Picigas.

D o p i s i.

Iz Ihana dné 7. junija. V zadnji številki Cerkv. Glasbenika neki dopisnik „s Pobistriča“ na prav strasten način napada orglanje in petje v Ihanu ter ogrduje tukajšnjega orglavca pred svetom, da spreminja hišo molitve v zabavišče in plesišče, ker s svojim, olla potrida-orglanjem, pri katerem vse drugo spravi na orgle, marše, valčke, polke itd. samo tega ne, kar se svetemu kraju pristojno in kar bi moralo biti, in da jo tudi pri spremljevanji petja le na okroglo suče, in s takim orglanjem in spremljevanjem zlasti mladim ljudem mesto srca k Bogu le pete kvišku privzdiguje. Na dalje tukajšno cerkveno petje popolnoma v nič dene, in h koncu svojega strupenega dopisa pa svoje začudenje izrazi nad tem, da se more trpeti v cerkvi tako pohujšanje in motenje pobožnosti.

Ker zlasti z zadnjimi besedami med vrsticami napada in grdi pred svetom tudi mene, češ kak duhoven je to, ki trpi tako gnjusobo na svetem mestu in k vsemu temu molči, — primoran sem, v svojo pa tudi v obrambo tukajšnjega orglavca se oglasiti.

Resnici na ljubo bodi najpred povedano, da dopisniku onega dopisa ni narekovalo objektivno presojevanje in ocenjevanje orglanja in petja in resnična pobožnost, katero v vsem dopisu tako zelo poudarja, ampak veliko več osebna zamerja in drugi nekrščanski nagibi. Kdor bere oni dopis, ima lahko čudne nazore o službi božji, katera se opravlja v Ihanski farni cerkvi. Toda vsak Ihanski faran, ki bi bral ali slišal brati oni dopis, bi moral reči, da je vsa ta kritika daleč in strastno pretirana, in bi se moral čuditi, da ima dopisnik tako zelo občutljiva ušesa in pa tudi tako pobožno srce, da ga tako hudo moti orglanje in petje v Ihanski farni cerkvi.

Jaz sem bil kmalu po nastopu v svojo službo rekel orglavcu, da samo ob največjih praznikih, ko vernemu kristjanu že tako srce veselja poskakuje, sme pri pristopu in pri koncu nekoliko bolj veselo „preludirati“, toda nikakor pa mu nisem rekel, da sme kak marš, valček, kako polko itd. zaigrati, sicer pa naj ne pozabi, kaj se za cerkev spodobi.

Priznati moram, da žalibog tega ni spolnoval, ampak je res kako okroglo naredil in tudi pri spremljevanji pesen je bolj na allegro sukal, toda samo ob največjih praznikih in treh tukajšnjih shodih, ne pa vsako nedeljo, kakor oni dopis lažnjivo poroča. Najhujše pa dopisnik orglavca udari s kritiko petja. Pravi: „Kaj pa petje? Nekaj vpitja in to je vse“. To je pa nesramna laž in obrekovanje. Orglavec prav marljivo podučuje svoj zbor v petju. Pojejo skladbe pokojnega Riharja in cecilijanske, in sicer vsak glas prav po sekiricah. Jaz, hvala Bogu, imam tudi od Boga nekaj muzikaličnega talenta in nekoliko glasbene izobraženosti in služim že na osmi fari, pa odkritosrčno moram spoznati, da skoraj na nobeni svoji poprejšnji službi nisem imel tako dobrega cerkvenega petja, kakor ga imam tukaj, in da vsaka fara bi smela biti vesela in se ponášati, ako bi imela tako cerkveno petje, kakoršno ima Ihanski. Il koncu samo še to rečem, da ni treba s takimi lažnjivimi in obrekljivimi dopisi miru v fari kaliti, duhov razburjati in sovraštva delati, ampak živimo v lepi krščanski ljubezni med seboj.

Anton Lenassi, župnik.

Dostavek vredništva. Došla nam je dné 12. jun. iz Ihana dopisnica z naslednjo vsebino: „Sl. vredništvo! Blagoizvolite v prvej prihodnjé številki „C. Glasbenika“ potrditi, da jaz nisem pisec dopisa „S Pobistričja“ v zadnjé številki imenovanega lista, v katerem se graja cerkvena glasba tukajšnje farne cerkve. — Z odličnim spoštovanjem: Vendelin Sadar, l. r. učitelj“. — Kaj radi ustrezemo želji g. učitelja ter izjavimo, da dotičnega dopisa ni pisal on, niti kak drugi ihanski župljan.

Priobčili smo tù tudi odgovor preč. g. župnika na oni dopis „s Pobistričja“, č. bralci naj sami sodijo o obeh člankih. G. župniku bode gotovo v tolažbo izvedeti, da nobeden domačih ni kalil miru in razburjal duhov. G. orglavcu pa svetujemo, naj bi se zmiraj in zlasti o največjih praznikih in tamošnjih shodih izogibal „okroglih“, marveč z orglanjem, kakoršno želi in zahteva sv. cerkev, povzdigoval sra vernikov k nebesom, a jih ne poživiljal na skok!

Vredništvo.

Izpod hribov, meseca maja. Z veseljem pričakujem vselej cenjeni C. Gl. Res, težko čakam, da mi pride v roke ter pridno prebiram vse, kar donaša novega s polja cerkvene glasbe. V listu št. 3. in 4. objavil je vesel dopis iz Ptuja na Štajerskem. Skrajni čas je že, da se tudi po Štajerskem kaj stori v zboljšanje cerkvene glasbe. Dolgo je trajala ondi tema nevednosti, a zdaj jelo je, hvala Bogu, svitati prijazno jutro boljše bodočnosti za cerkveno glasbo. Večkrat se je slišala želja, naj bi se v Ptuij vpeljala reforma, ali vselej je bil ničevni odgovor „naše ljudstvo ni za to!“ Jaz pa rečem „naše ljudstvo je za to!“ le merodajni krogi niso za to. Sveta je dolžnost duhovnikov, da ljudstvu razložé, kaj da je prav za prav cerkveno petje po volji sv. cerkve. Da ljudstvo to vé, ne bilo bi več nasprotovanja in cerkvena glasba bi se kmalu prenovila. Dosti jasno je preč. g. P. Hugolin v svoji knjižici „Cerkvena glasba, kakoršna je in kakoršna bi morala biti“ to dokazal; toraj „vzemi in beri“ in oči se bodo odprle vsem, ki so blage volje in skupno delovanje pripeljalo bo nas prej, ko se nadjamo, do našega cilja. Prvi resni korak v to storili so č. oo. minoriti v Ptuij. V osebi g. Sprachman-a so dobili res dobrega organista. Preosnova cerkvene glasbe bo g. orglavca sicer veliko dela stala, a s krepko voljo in pomočjo božjo bode šlo; z navdušenjem se poganjajte za svoj sv. poklic in visoko držite zastavo sv. Cecilije na ptujskem cerkv. pevališči.

Vendar se je v oni dopis iz Ptuja vrinila stvar, ki ni po vsem resnična. G. dopisnik omenja, da so č. gg. oo. minoriti prejšnjega „nepoboljšljivega orglavca“ odslovili. Resnici na ljubo „to ni res!“ Prejšnji g. orglavec ni bil nikakor odslovljen, ampak „sam se je prostovoljno odpovedal orglarski službi!“ Res je, da ta g. ni gojil cerkvene glasbe, in nikakor tega ne tajim, niti odobravam; a vendar smem reči, da akoravno se je gojilo ljudsko petje, pelo se je vendar dostojno. Prejšnji g. orglavec ni bil vaju in izvežban v cerkveni glasbi, kakor sploh stari učitelji. (In novi? — Vr.) Glasbe učil se je nekoliko v učiteljski pripravnici, a ne pri „čevljarskem mojstru v okolici“. Nikakor mu tedaj ne gre zameriti, da je kot organist gojil domačo, a ne cerkveno glasbo. Pomisliti je pa tudi

treba, na kakošni stopinji je stala cerkvena glasba pred 30 leti, ko je omenjeni, „nepoboljšljivi orglavec“ v učiteljski pripravniški sedel? (Isti čas je bila učiteljska služba v zvezi z orglarsko.) Če je znal le latinsko brati, v c, f, g dur kadenco narediti, pa je bil organist! Smelo trdim, da, ako bi imeli isti čas tako orglarsko šolo, kakor jo imamo dandanes, gotovo bi si bil pridobil potrebnega znanja, ter lahko zadostoval zahtevam sedanjega časa, in ne bilo bi ga treba nazivati „nepoboljšljivega orglavca!“ Naj bo še omenjeno, da je „nepoboljšljivi orglavec“ opravil 30 let orglarsko službo, nekaj okoli 18 let v zvezi z učiteljsko. Učiteljsko poslovanje je pustil iz posebnih ozirov pred 12 leti! Sicer je v Ptuji in okolici občespোstovana oseba.

Pregovor je: „Resnica oči kolje!“ Gotovo g. dopisniku iz Ptuja ne bo prav, da se mu dopis popravlja; a tudi jaz sem nerad to pisal, in edino „resnici na ljubo!“ Vsak po-metaj pred svojim pragom! Svest sem si, g. vrednik, da ta moj dopis gotovo sprejmete v „Glasbenik“ in ga ne denete „ad acta“. Jako nerad sem spisal ta popravek, pa v dolžnost sem si štel, da se za pravico potegnem, in „C. Glasbenik“ bo tudi svojo nalogo storil, da objavi dopis in opraviči osebo prejšnjega g. orglavca.

Sicer pa z veseljem pričakujem poročila, kako napreduje cerkvena glasba v staro-davnem Ptuji.

Cecilijanec izpod hribov.

Razne reči.

— „Orglarska šola Cecil. društva v Ljubljani“ bode končala šolsko leto v četrtek, dne 12. julija t. l. s slovesno sv. mašo (koral), kateri bode sledila ob 9. uri javna preskušnja v šolskih prostorih na Starem trgu št. 13. — Najljudnejše vabimo čč. gg. cecilijance ter spleh prijatelje glasbe, naj se udeležé te preskušnje; prepričali se bodo lahko sami, koliko ta zavod stori za zboljšanje cerkv. glasbe med Slovenci. — Začetek novega šolskega leta 1894/95 bode v torek, dne 18. septembra v novih prostorih na Valvazorjevem trgu, št. 5. (zadej, kjer je bila preje „Katoliška tiskarna“).

— Princeregent bavarski Luitpold je ukazal, da se je 300letnica Orlando Lassus-ove smrti v Monakovem dne 14. junija slovesno obhajala.

— V Bremenu namravajo postaviti gledališče, v katerem se bodo izvajale edino duhovne opere A. Rubinstein-a, slično gledališču v Bayreuth-u, katero služi le predstavam posvetnih oper R. Wagner-ja.

— Pri Jos. Seilingu-u v Monakovem (preje v Regensburgu) se dobiva Mih. Mayer-a „Vollständige Offertorium-Sammlung für Landkirchenchöre, 150 prav lahkih ofertorijev za 1, 2 ali 3 glasove in orgle. Del I. obsega Proprium de tempore M 450; del II. Proprium de Sanctis, M. 3. — Del III. Commune sanctorum & Missae votivae, M. 450; del IV. za posebne praznike M. 3. Pri vsih 4 delih nahajajajo se poleg partiture tudi glasovi. — Skladatelj je s tem delom celò najmanjšim cerkv. zborom omogočil, pri slovesnih sv. mašah pravilne tekste popevati; zato je malim zborom živo priporočamo.

Dopisnica vredništva.

Z nujno prošnjo obračamo se do vsih vodij cerkvenih zborov, naj blagovolé „C. Gl.-u“ pošiljati poročila o njih. Za vsak, tudi najmanjši dopis, bomo hvaležni; kajti taka poročila so radi tega važna, ker nam podajajo obširno sliko cerkv.-glasbenega življenja. — Ker bi prihodnjic radi dali čč. gg. bralcem dve številki (za julij in avgust) skupej, zato prosimo tem zdatnejše pravočasne podpore.

Današnjemu listu pridana je 5. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glash. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijinskega društva. — Tiska R. Milic.